

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8 Икономика (Икономика и управление).

Автор на дисертационния труд: Александра Орлинова Господинова, редовен докторант към катедра „Икономика и стопанско управление“ на факултета по Химично и системно инженерство, при ХТМУ – София

Тема на дисертационния труд: Приложение на клъстерния подход в развитието на иновационните процеси на растително-маслената промишленост

Член на научното жури: доц. д-р Николай Карев Карев

Основание: Изпълнение решение на научното жури назначено със Заповед № Р-ОХ-300 от 17.07.2020 г. на ректора на ХТМУ

1. Преглед на дисертационния труд и анализ на резултатите

1.1 Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

Представеният дисертационен труд е посветен на проблемите на клъстерната интеграция на малките и средните предприятия в България. Той разглежда редица концептуални и методически въпроси свързани с изграждането на регионален клъстер и дава информация за постигнатите резултати от действаща клъстерна структура.

Отчитайки голямото икономическо значение на клъстерните структури за развитието на икономиката и повишаването на нейната конкурентоспособност, за растежа, ефективността и конкурентоспособността на съставляващите ги предприятия, както и сравнително малкото изследвания на българския опит в прилагането на клъстерния подход и липсата на цялостно и задълбочено изследване и оценка на влиянието на клъстерната интеграция върху конкурентоспособността на малките и средните предприятия – търсенето и предлагането на решение за изграждане на регионален клъстер за производството на високоолеиново слънчогледово масло в Югоизточен район и извършената оценка на влиянието на клъстерната интеграция върху конкурентоспособността на предприятията участващи в клъстера определя актуалността на дисертационния труд в научно и научно-приложно отношение

1.2 Структура на дисертационния труд и степен на познаване състоянието на проблема

Представеният за становище дисертационен труд е с общ обем от 171 страници, като основният текст е 151 страници, структуриран съответно в увод, изложение и заключение. Останалите страници включват приносите в дисертационния труд, приложения, списък на използваната литература (съдържащ 121 литературни източника - 44 на кирилица, 63 на латиница и 14 интернет адреса) и списък на публикациите свързани с него. Изложението е структурирано в три глави разглеждащи теорията за създаване и развитие на клъстерния подход, анализ и оценка на състоянието и потенциала на растително-маслената промишленост и изграждането на клъстер за високоолеиново слънчогледово масло и неговото влияние върху икономическата характеристика на субектите включени в него и икономиката на региона. Като структура дисертационния труд отговаря на утвърдените научни изисквания на разработка за придобиване на ОНС

„доктор“, а отделните структурни части са взаимно обвързани и са подчинени на целта и задачите дефинирани от автора в увода. От извършения литературен обзор и от направените анализи и оценки определящи състоянието и потенциала на растително-маслената промишленост и възможностите за изграждане на регионален клъстер за производство на високоолеиново слънчогледово масло може да се направи извода, че Александра Господинова притежава добра теоретична подготовка, запозната е със състоянието и особеностите на растително – маслената промишленост и с възможностите за изграждане на клъстерна структура в него.

1.3 Използвани подходи и методи на изследване

Реализирането на поставената цел и изпълнението на задачите в дисертационния труд е постигнато с подходящи за провеждане на изследването подходи и методи. Използвани са клъстерния, системния и сравнителния подходи въз основа на които са направени съответните изводи. На база на тях е направено конкретно предложение за изграждането на клъстер за високоолеиново слънчогледово масло в Югоизточен район. Приложението на посочените подходи е извършено в съчетание с използването на графичен и табличен методи, методите на анализ и синтез, сравнителен метод, метод на групировката, метод на анкетните проучвания и др.

2. Оценка на съответствието между автореферата и дисертационния труд

Авторефератът е с общ обем от 49 страници. В него е направена обща характеристика на дисертационния труд и е описана неговата структура. Представено е кратко изложение на дисертацията по глави и е приложена справка за приносите в дисертационния труд, както и списък на свързаните с разработката публикации на автора. Общата ми оценка за автореферата е, че той е разработен в съответствие с изискванията, отговаря на съдържанието на дисертационния труд и представя коректно, прецизно и с необходимата пълнота основните моменти от него

3. Характеристика и оценка на приносите в дисертационния труд

Запознаването с дисертационния труд позволява да се прецени, че предварително поставената цел на изследването е постигната, а поставените задачи са получили решения. Следствие на това са формулирани приноси:

- Разработен е методически подход за изграждане на регионален клъстер за производство на високоолеиново слънчогледово масло в Югоизточен район.

- Въз основа на изследване и анализ на суровинната база, търсенето и предлагането на растителни масла и мазнини и продуктово-пазарен анализ са направени изводи за потенциалните възможности на растително-маслената промишленост и са изведени основните проблеми, пред които тя е изправена в настоящия момент.

- На база на резултатите от емпирично проучване са установени нагласите сред потенциалните участници към създаването на клъстер за високоолеиново слънчогледово масло.

- Изградена е структура за иновационно коопериране на предприятията от сектор растително-маслена промишленост, основана на принципите за изграждане на индустриален клъстер и е установена ключовата роля на водещото в него предприятие.

По своя характер приносите в дисертацията могат да бъдат определени като обогатяване и конкретизиране на съществуващите знания и приложение на съществуващите методи за решаване на конкретен проблем с формулирани изводи и препоръки за практиката. Те са достатъчни за образователната и научна степен доктор.

4. Мнение за публикациите на дисертанта по темата на дисертационния труд

По темата на дисертацията са представени четири публикации. Две статии в специализирани научни издания /едната от които е на английски език/ и два доклада на международни научна конференция. Една от публикациите е самостоятелна, а останалите три са в съавторство с научния ръководител. Представените публикации отразяват основни части от съдържанието на дисертационния труд и постигнатите резултати по време на разработването му.

5. Критични бележки и коментари

Представеният дисертационен труд се отличава с последователност при изследване на разглеждания проблем. Критични бележки и коментари по него съм отправял по време на разработването му. По-голямата част от тях са взети в предвид при разработването му а друга част от тях се надявам да послужат, като препоръка за бъдещата работа на автора на дисертационния труд.

6. Лични впечатления за дисертанта

Познавам Александра Господинова от периода след 2010 г., при обучението и в бакалавърската степен на специалност „Индустриален мениджмънт” и магистърската степен в специалност „Стопанско управление”, както и при обучението и по докторската програма към катедра „Икономика и стопанско управление.

Впечатленията ми от докторантката през годините през които я познавам са, че тя е сериозен, дисциплиниран и коректен човек, ползващ се с уважението на своите колеги и стремящ се непрекъснато да повишава квалификацията си. Тези качества тя показва особено при обучението си в ОНС Доктор и в преподавателската си дейност като хоноруван преподавател.

7. Заключение

Дисертационния труд и неговите приноси показват, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания по специалността и способности да провежда самостоятелни научни изследвания. Считаю, че той отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в ХТМУ – София. Това ми позволява с пълна убеденост да дам **положителна оценка** на дисертационния труд и да **предложа на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Александра Господинова по професионално направление 3.8 Икономика (Икономика и управление).**

Дата: 02. 09. 2020г.

Член на журито:

/доц. д-р Николай Карев/